

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasiilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 30.

Ljubljana, dne 25. julija 1924.

II. leto.

Ljubljanske občinske volitve razpisane.

Rok za razpis ljubljanskih občinskih volitev je minil in veliki župan ljubljanski dr. Baltič je razglasil dne 21. t. m., da smatra ljubljanske občinske volitve za razpisane. Res, občeodvnanja vredna točnost. V razpisu pa pravi veliki župan, da bo dan volitev razglasil, kadar bo volilni imenik v redu. Reklamacijski rok je do 6. avgusta in potem se začne nadaljnje priprave za volitve.

Ob tej priliki se nehote spomnimo na zgodovino ljubljanske občinske volilne pravice. Ljubljanci smo imeli splošno in enako volilno pravico s čistim proporcem, deloma so imele celo žene v tistih starih dobah reakcije volilno pravico. In kolikor imamo novejšo, kulturnejšo in demokratičnejšo dobo in komando, toliko bolj se odteguje tem neubogljivim volilem volilna pravica in druge državljanske pravice ter avtonomija mestne občine proti ustavnim določbam, po kateri smo vsi državljani enaki. Gospoda dosedaj razpusta ljubljanskega občinskega sveta, kakor tudi rola volilne pravice ni prav nič opravičila ali utemeljila, razen s tem da je okupirala tudi ljubljansko mestno hranilnico v interesu svojih bank.

Zgodovina nam torej priča, da pri tej gospodi demokratizem in napredek

nista doma, pač pa terorizem in revolucija.

Toda to je zgodovina; kolikor pa še ni, pa mora postati, katero bo prerasel mah pozabljenosti in opravičenega obsodanja in preziranja.

Za nas nastaje sedaj drugo vprašanje. V nekaj mesecih se zopet izvrše občinske volitve v Ljubljani. Zaradi tega smatramo, da je vlada dolžna, da popravi politični zločin nad občinami v Sloveniji. Tem občinam, ki štejejo nad 10.000 prebivalcev, mora vlada vrniti splošno in enako volilno pravico s čistim proporcem. Ne bo težko to delo, ker kakor so demokrati onepali volilec samo z izpremembo enega paragrafa, prav tako enostavno je, če sedaj napravi vlada obratno. To je minimalna zahteva, ki se mora izvršiti še pred volitvami v te občine, ali pa se bo ponovila nova krivica in nasilstvo po receptu terorizma, ki ga izvaja »napredna« buržuazija nad državljani.

Sistem zasluži obsodbo, sistem hira in propada pod svojimi dejanji. Tako je naše mnenje, ker smo prepričani, da bi ozdravil razmere, v katerih se nahajamo, le sistem svobode in sporazuma, za kateri je treba poštenih in dobrohotnih smeri v politiki in upravi.

Mariborske volitve.

Občinske volitve v Mariboru so razpisane, v kratkem poteče reklamacijski rok in potreba bo s kandidaturami na dan. Kolikor so tudi nam nasprotne stranke poprej vpile in sumničile sedanje večino na mariborskem magistratu, da si hoče umetno podaljšati svojo funkcijsko dobo, ob trenutku, ko je župan objavil nove volitve, streznile so se vse glave in namesto porednosti in zlobe je nastopila bojazen — kaj sedaj? Volitve so vendarle vsem njim prišle prehitro.

Pa pogledimo, kaj sedaj. Strank tudi v Mariboru ni malo. So take, ki so in take, ki jih ni. Med prve štejemo socialistično, klerikalno, nacionalno Nemce in v kolikor niso stranke, so pojedli radikali demokrate. Med drugimi so narodni socialisti, radikali in samostojni kmetijci. Za volitve so se stranke SLS, JDS, NRS, NSS, SKS družile v takozvani nacionalni blok, ki naj bi enotno nastopal proti socialistom in Nemcem. Govorili so, da je to potrebno iz nacionalnih vzrokov, ker je potrebno varovati jugoslovansko značaj mesta. Koliko je jugoslovansko trpelo pod sedanjo upravo mesta ne moremo pravzaprav razumeti, ali blok pravi, da je in gotovo je med njegovimi pristaši tudi takih ljudi, ki so trdno prepričani, da je tako.

In vendar ni. Stari, dobri in pošteni in naivni dr. Kukovec je tudi tu raztrgal kopreno in pokazal svoj blok v drugi, pravi luči. Nacionalni blok pravzaprav ni nacionalni blok, temveč je predvsem blok meščanskih strank. Če pustimo govoriti dr. Kukovca samega, iz vemo (Tabor, 13. t. m.): »Ako ravno je demokratska skupina v dosedanem občinskem zastopu mariborskem pri pozitivnem delu stala zelo blizu socialistični relativni večinski stranki, vendar je za bodoče občinske volitve prodrlo pri demokratih načelo, da se združijo vse nacionalne meščanske skupine proti socialistični skupini na eni strani in proti Nemcem na drugi strani.« Da se še bolj razumemo, citiramo navedbe istega članka o Nemcih: »Omenim, da je (njegov beograjski prijatelj) z začudenjem poslušal moje pojasnilo, da mariborski nacionalni blok ne pomeni združitve vseh meščanskih skupin, ampak da združuje le jugoslovanske meščanske

skupine v nasprotju z nemško skupino.« In dalje: Zakaj bi zlasti občinske volitve v tako važnem mestu države in na sedežu oblasti bile na jezikovni podlagi. Mi vsi vemo, da zato ni absolutne potrebe, da so pa vendar mentalitete, zlasti na nemški strani razvite tako živo, da bi takrat drugačna rešitev vprašanja nastopanja pri volitvah naletela še na nepremagljive težkoče na obeh straneh.

Tu ga imaš! Tale Kukovec je res pošten človek. On vsaj vsej javnosti odkrito pove (politični predzreži pravijo »izblebete«) tajnosti svojega bloka. Toraj nacionalni blok je pravzaprav meščanski blok in ako bi Nemci ne bili »takrat« še tako »živo razvite mentalitete«, bi postali že sedaj lahko deležni dobrote članstva nacionalnega bloka.

Torej blok proti delavnim slojem, proti socialistom. Mi smo to sicer že poprej vedeli, vendar lahko vedo sedaj tudi oni, ki nam dosedaj še niso hoteli verjeti. Čakali smo od časa, ko je omejen članek izšel teden dni — dosedaj ni nobena stranka, ki je članica nacionalnega bloka, čutila potrebe za Kukovecova izvajanja popraviti. Toraj soglašajo z njimi ves nacionalni blok.

Če bi stranka narodnih socialistov obstajala tudi iz pristašev, a ne samo iz kandidatov, bi se sedajle znašla v čudni tovaršiji — v bloku, ki odkrito pove, da je protisocialističen in da mu je žal, da »živo razviti mentalitet Nemcev« še ne dopušča, da bi takrat tudi oni učestvovali v tej družbi. Če bi se delavci, ki so se dali zapeljati od klerikalcev, količkaj zavedali, bi se s srdom obrnili od druhali, ki prosjači njihove glasove, ko javno govore, da jih rabijo za boj proti delavstvu. Če pa bi

pristaši koaliranih strank, ki v bloku gledajo edino varstvo nacionalnega značaja mesta, sploh znali in hoteli tudi samostojno misliti, bi ob čitanju članka morali priti do zaključkov, da je ves nacionalizem bloka samo humbuk, ki ga vodstvo bloka že naprej prodaja — če bi Nemci popustili »živo razviti mentalitet«.

Za nas je prav tako. Sami so javno povedali, da velja njihov boj delavstvu in socializmu. To bo za vse zavedno delavstvo dober kašipot — meščani naj čuvajo svoje interese, mi proletarci pa bomo svoje. Boj, ki se bo pri občinskih volitvah vojeval v Mariboru, bo toraj

Okolo belgrajske vlade.

Dolgotrajna vladna kriza v Belgradu je najboljši dokaz za to, da v državi ni vse v redu. V redu ni parlamentarizem, v redu pa tudi niso odnosi v političnih strankah, ki se trgajo za vlado. Radikalci in neodvisni demokrati hočejo ostati brezpogojno na krmilu, ker se smatrata Pašić in Pribičević edina nositelja državne misli, ter porabljata pri tem svojem predsodku najvišje mere terorizma, preziranja in eksploatacije državnih ustanov. Na drugi strani pa imamo opozicijske stranke, ki se po svojih načelih med seboj še znatno bolj razlikujejo. Imamo naše klerikalne avtonomiste, republikanske Radiceve in druge stranke po vsej državi, ki imajo le svoje ožje interesne programe ne oziraje se na takozvani državni interes. Iz teh razlogov torej v državi ni »reda« in ga še dolgo ne bo, vsaj pa ne toliko časa, dokler meščanske in agrarne politične stranke ne bodo imele programov, ki bi se akomodirali v novi državi novim gospodarsko-političnim razmeram.

Ustava bo že kmalu slavila svoj zlati jubilej, pa še danes ni izvedena. In ne dosedanja vlada pa tudi prejšnje se niso dosti brigale za nje izvedbo. Ustava je taka, da se potem nje da uvesti najširša samouprava, če se izvede v demokratičnem zmislu. Tudi je jasno, da bi vsaka izprememba ustave v današnjih političnih razmerah pomenila poslabšanje ustave. V ustavo bi prišli ob reviziji celo izjemni zakoni, ki jih

odkrit boj meščanstva proti delavstvu. Stranka je ob taki odkritosrčni izjavi nasprotnikov oproščena od obzirov, ki bi jih drugače lahko imela. Politika ni sentimentalnost! (Citati iz Tabora.)

Spominjamo se pri tem občinskih volitev pred tremi leti. Tudi takrat so mariborski demokrati osredotočili ves svoj boj proti socialistični stranki. Ko so potem propali, so dve leti jokali, da se jih v občini premalo vpošteva. Sedaj se prostovoljno postavijo v enak položaj in enako pozo.

Pravijo, da gre osel samo enkrat na led. O mariborskih demokratih bi se kaj takega v istini ne moglo trditi.

danes ni v ustavi in so protustavni. — Slovenskim klerikalcem in hrvaškim avtonomistom, ki si žele nekateri banovine, nekateri pa republike, je stvar neprijetna, ker so se proti svojemu prepričanju zaleteli, vendar pa bodo morali v tem pogledu revidirati svoje stališče, če bodo hoteli sodelovati v vladi, ali jo tudi le podpirati. To je za opozicijski blok, v kolikor prihaja v poštev kot vladna skupina, nujnost. — Plemensko sovraštvo v državi je namreč po zaslugi blokašev na eni strani in vladnih mogotcev na drugi strani tako veliko, da je vsako sodelovanje v pogledu revizije ustave zaenkrat izključeno. Na drugi strani je pa tudi jasno, da bi bila avtonomija s široko zakonodajo vsaj za nas neproduktivna stvar, ker je geografsko-politična lega naše pokrajine potisnjena v jako neugoden kotiček gospodarske enote, torej dejansko izven gospodarskega horizonta državnih krmilarjev.

Tak je položaj v tej novi državi in preko dejanskih razmer tudi klerikalna gospoda s svojimi zavezniki ne bo mogla iti.

Zakaj nas interesirajo te razmere? Te razmere nas interesirajo edino zaradi tega, da si z njimi predložimo, kako nestvarno in neproblematično politiko vodi jugoslovanska buržuazija na celi črti ter ovira gospodarski, politični in kulturni napredek v državi. Dosedanja politika meščanskih strank je razkrajajoča. Zato imamo take razmere.

Razbijači v Pobrežju.

Nedavno je imela »Zarja«, naše imeitno društvo — taborišče razbojniških jugofašistov — poletno veselico in razvitje prapora. Veselica je bila prav dobro obiskana, večji del od neumnežev, kateri še zmiraj letajo za kričaji. Tudi je bilo nekaj naših sodrugov navzočih, kateri so pa obžalovanja vredni, ker gredo k taki razbojniški veselici.

Popoldan smo videli, ko je korakala garda »Orjunccev« na Pobrežje k veselici. To nas je nekako zapeklo, ker mi smo še zmeraj upali, da tega nikdar ne bo, da bi Orjunaši prisostvovali veselici na Pobrežju in ker se je g. Pšeničnik ustil, da on ni Orjunaš, smo mislili, da je »Zarja« nevtrarno društvo kljub temu, da je seveda skozi in skozi nacionalistično.

Ko so člani Zarje zagledali, da prihajajo Orjunaši, so vsi pobledeli. Videlo se je po pet in pet v gručah stoječih, ki so kritizirali, kdo je te Orjunaše povabil. Vprašali so g. predsednika Zarje, če je on te ljudi povabil, a je odgovoril, da on sploh ne ve, kdo je odredil, da so se povabili Orjunaši.

Žalostno je, g. predsednik, če vi ne veste kdo je Orjunaše povabil v Pobrežje. Zakaj ste pa predsednik, če lahko Živko Pšeničnik in nadučitelj delata kar hočeta. Članov za take stvari pa ne vprašate, če so za to ali ne. Navajeni smo to, da se člani vprašajo in ne, da delate zahrbtno. Zvečer so gg. jugofašisti nekega Zarjana prav dobro nabiksali, nihče pa ne ve zakaj. Ta se je pritožil pri odboru Zarje in gg. odbornika

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljše in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo z imenom »SCHICHT« in znamko »JELEN«.

Pšeničnik in Dietner (>mit ie<) sta ga tudi napadla in drgnila za to, ker se je pritožil.

Ko je nadučitelj, tudi Orjunaš, pozdravil Orjuno, se je zahvalil član Orjune za povabilo na veselico in razložil velikanski pomen prapora. Končno pa je dejal: »od danes naprej je »Zarja« naše društvo«.

Politični pregled.

Pašić-Jovanović.

Vlada je imela obrtni list za konsolidiranje države za enkrat samo do 20. oktobra. Predno pa so to dobo do dobra izrabili, so hoteli, da jim ustavni faktor omogoči, da dobe za svoj obrtni list tudi aprobacijo jugoslovanskih državljani. Zato so začeli »paktirati« in — Pašić je obiskal kralja ter mu predlagal, da parlament razpusti in razpiše volitve. Volitve pa bi se morale tako vršiti, da bi — četudi proti volji — volilec rekli: nacionalni blok pod Pašić-Pribičevićem vodstvom je edino zveličavna vlada.

S to Pašićevo izjavo se je začela kriza in državni posli so se koncentrirali v razpletanje krize. Po starem receptu jo razpletajo. Spletajo intrige, spravljajo na dan očetove in sinove afere, si očitajo najgrša in za državno edinstvo povsem neprimerna dejanja. Kriza se razpleta in nihče ne more danes reči, kako bo končala. Vsi pa vemo, da je Pašića težko izriniti iz vlade in vsi vemo, da bi klerikalci tudi radi prišli v vlado. Vsi pa vemo tudi: da se bo s takimi krizami najbolj razgalila gnoloba vladajočega razreda.

Samostojni demokrati bodo na vsak način dosegli uspeh. Če bodo ostali v vladi, bo uspeh, ker jih radikalci ne bodo vrgli skozi vrata. Če pa bodo prišli klerikalci v vlado, bo to tudi uspeh samostojnih demokratov. Vsaj bi postali klerikalci na ta način državotvorna stranka. In, če smemo samostojnim demokratom verjeti, je namen njihove politike samo ta, da postanejo državotvorni vsi od Vardarja pa do Triglava.

Ker je v Beogradu kriza, ne rešujejo niti tekočih poslov. Uradniške organizacije tarnajo, zahtevajo, da se izvede uradniški zakon, invalidi stradajo, delavci so brez posla in iščejo potnih listov za Francijo, Nemčijo in Belgijo. Ja, ja, lepa si domovina! Intrige, krize niso produktivne. Intrige, krize razkrajajo, upropaščajo. Posledice pa občuti delovno ljudstvo.

Pred novo meščansko vojno v Albaniji? Iz Aten poročajo, da se pripravlja v Albaniji nova meščanska vojna. Grški krog zbirajo, da zbira Ahmed Zogu na jugoslovanskem ozemlju svoje albanske čete, pripravlja upad v Albanijo in hoče vreči sedanjo vlado. Ker je sedanja vlada na našo državo baje huda, zato se spodobi, da da danes Ahmedu zavetišče in gostoljubno streho. Tako pravijo beograjski vladni krog. Ni dovolj, da je izbral v Jugo-

Ker se je začelo članom jasni, kaj to pomeni, so si potrgali društvene znake in pomelali gg. voditeljem pred noge in so nato za protest zapustili veseleli prostor.

Občani Pobrežja in člani »Zarje« zahtevajo energično izstop, oziroma izključitev hujskačev: Pšeničnika Antona, Dietnerja, Lemeža J. Ritmije ter nadučitelja Klemenčiča.

slaviji svoje čete Wrangl, da je zborovala spodena Reška konstituenta, sedaj hoče uganjati svoje »kolofoterije« na jugoslovanskem ozemlju še ta nesrečni Ahmed. Morda pa bo postala naša zemlja mednarodno priznani »Aufmarschgebiet« vseh avanturistov?

Viharne scene v nemškem parlamentu. Ob otvoritvi parlamenta so uprizarili komunisti burno in viharno sceno. Zahtevali so, da se izpuste vsi politični jetniki in protestirali proti preiskavam, ki jih je izvedla nemška policija v njihovem parlamentarnem klubu. Vlada večina je odklonila komunistični predlog, da bi se takoj razpravljalo o interpelaciji, ki so jo vložili komunisti.

Rekonstrukcija čehoslovaškega kabineta. Iz zdravstvenih razlogov sta izstopila iz kabineta socialna demokrata Bechyne in Haberman. Na njuno mesto bosta prišla v kabinet dosednji minister za Slovaško Marković in dr. Leo Winter.

Angleška delavska stranka je predložila parlamentu predlog, da se izpremeni in izboljša zakon o delavskih stanovanjih. Predlog pa je bil s 137 glasovi odklonjen. Za predlog delavske stranke je bilo oddanih 119 glasov. Kljub takemu izidu glasovanja Macdonaldova vlada ne bo demisionirala.

Izid občinskih volitev v Čehoslovaški v letu 1923. Končna statistika o lanskim občinskih volitvah v Čehoslovaški, ki je bila objavljena šele te dni, navaja naslednje rezultate: socialistične stranke: socialna demokracija 313.122, komunisti 305.980, češki socialisti (narodni) 305.327 glasov. Meščanske stranke: Agrarci 569.189, klerikalci 441.101, demokrati 177.286 in obrtniki 136.325 glasov. Torej kakor vidimo, je socialna demokracija v resnici najmočnejša delavska stranka v čehoslovaški republiki.

Nov obrtni red. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo osnutek novega obrtnega reda. O novem obrtnem redu so anketirali že v Beogradu, Zagrebu in te dni tudi v Ljubljani. K anketam pa so povabili samo delodajalske zastopnike, dočim so popolnoma ignorirali delojemalske organizacije in njihova zakonita predstavnštva. Proti takemu postopanju ministrstva za trgovino in industrijo je vložilo centralno tajništvo delavskih zbornic v Beogradu oster protest. O osnutku samem bomo v prihodnjih številkah »Socialista« obširneje izpregovorili. Vsaj naj uredi obrtni red tudi delovno razmerje obrtniškega delavstva.

Pela je dolgo in strastno, a otožna pesem se je vlekla kakor tanka nit — počasi je pilila mozeg in oblivala srce z razjedajočim strupenim tokom.

— Starka! Psst! Zamolči! — je kričnil nazadnje Terjohin, stopil k Aksinji, jo zvelkel na tla in jo malomarno brcal z nogo.

Aksinja je nadaljevala petje, toda zdaj že komaj slišno, s tenkim jokavim glasom:

»Naj jo le i-šče,
naj jo poi-šče,
naj si jo najde, eh!
tako dekle, kot sem jaz...«

Samo Natalja je molčala, molče pila, sedela zravnana in nepremično gledala v neizvestno daljavo. Ko se je napila, je začela hoditi po izbi sem in tja in si z vso silo prizadevala ohraniti trdno hojo — in s ponosno dvignjeno glavo je zaničljivo mežikala na vse okrožajoče. In ko se je Griška začel pačiti pred njo, ga je Natalja malomarno in ponosno opomnila:

— Miruj, pajac! —

In nadaljevala je svoje sprehajanje kot kakšna romantična princezinja.

Zdelo se je, da je v takih trenutkih

Tedenske vesti.

Kri, kri, kri!

Po krvi žejajo roparske živali. Tako so nas učili učitelji, ko smo hodili v šolo. Življenje pa nas uči, da cenimo pošteno delo, ki pospešuje napredek in izboljšava socialne razmere. To je filozofija življenja. Danes pa je stvar drugačna. V družbi se pojavljajo zli elementi, ki kličejo po krvi, kakor bi se je ne bi še prelilo dovolj v svetovni vojni. Svetovna vojna je bila plašč, pod katerim je skrival svetovni kapitalizem svojo izkoriščevalno politiko. Moriti je moral, da so umori prekričali vse grozovite krivice, ki jih je kapitalizem delal narodom. In moritev italijanskega fašizma je senca, v kateri izvaja italijanski kapitalizem svoje orgije. Kdor mori, mori zato, da preganja z umori svoje lastne grehe, kdor hujska na umor je zločinec, ki si z umori teši svojo vest. Umor v obrambi in nasilni umor sta dve stvari. Hujskanje k nasilstvu v svrhu zatiranja in izkoriščanja naroda je pa pravcati — barbarizem, kateremu so zapadli takozvani »boljši in prosvitljeni« krogi meščanske družbe, ki hočejo zatreti svobodo, ne zaradi svobode, ampak v svoje sebične namene.

Posvetimo zato prihodnje tedne vsi skupaj agitaciji za Socialista, agitaciji za naš tisk. Tekmujmo med seboj, kdo bo več prispeval, da bo naše orožje čim boljše, čim ostrejš.

Nesrečna demokratska politika.

Doslej sta v narodni skupščini najmočnejši stranki radikalna in demokratska. Politika Pribičevića in pa naših Žerjavovcev je pa svojo politično moč izrabljala ter v svoji naivnosti ter s svojim terorizmom najprej razbila svojo stranko ter s tem ustvarila opozicionalni blok. Opozicionalni blok sicer ni imel drugega uspeha, kakor da je razdvojil Pašića in Pribičevića. Posledica temu pa je, da morajo radikalci računati vsaj z delom opozicionalnega bloka. Ker so pa radikalci vobče nespravljeni z opozicionalnim blokom, se morajo nasloniti le na del bloka in še v tem primeru jim proti razkol v stranki. Radikalci slutijo to nevarnost, zato skliče Pašić v njihovem imenu veliko manifestacijo (meting), na kateri bo nastopil za enotnost stranke, ki so mu jo neodvisni demokrati s svojo nespametno politiko tako silno ogrozili. Drugačnega namena po našem mnenju Pašićeva prireditve ne more imeti, ker bi bilo nespametno, da bi stari Pašić mislil na politično diktaturo. Kakor vse kaže, je tem ljudem domala — odklenkalo.

Bernotov molk. Objavili smo Bernotovo okrožnico, ki je zaupna, a ne tajna, kakor pravi Bernot. Vedeli bi sedaj radi, ali je bila to res Bernotova okrožnica, ker tega ne moremo verovati, da bi Bernot hotel ogoljufati vložnike hranilnih vlog Skupni dom s tem, da bi jim šele potem povedal, da je

plačal dolgove, ko bi že dobil zadosti denarja. Tudi je ta okrožnica popolnoma v nasprotju z javnostjo in javnimi računi. Da, da, Bernot zna — potegniti.

Ukaz. Vlada kriza in skrb, kaj se zgodi, če brenejo Pribičevića iz vlade, je napolnila junaka revolverja s strelom, zato so sklicali prejšnji teden svoje kapacitete ter sklenili, da je treba pustiti v dosedanjih nasilstvih. Tako so sklenili, da si grozovitosti in nasilstva prepovedana že po zakonih. Samoobsebi se tudi vsili vprašanje, zakaj je bilo treba takega sklepa? Ako ni bilo nikakršnih sklepov z nasilstva, potem tudi ni treba sklepati o tem, da se naj z nasilstvi in umori preneha. Ako pa so bili taki sklepi napravljeni, so bili protizakoniti in spadajo krivci pod javno obtožbo zaradi nasilstev, ki so bila po resnem preudarku in namenoma izvršena. To je jasno; jasno še zlasti, ker ni šlo v nobenem primeru za ogroženje države, marveč le za umore in nasilstva v bojnem razpoloženju za navaden umor in — hec. To so hude stvari!

»Mostec« je naš. — Ljubljanska organizacija delavskih žen in deklet je nakupila znano igrišče v šišenskem gozdu »Mostec«. To je nad 3000 kvadratnih metrov solčne planote med bujnim zelenjem in prekrasnim drevoredi. Na tem prostoru se bo zbirala proletarska deca, zbiralo se bo pa tudi delavstvo ob nedeljah in praznikih, da se odpočije v naravi, na lastnem zemljišču. Tako je ljubljansko socialistično delavstvo po zaslugi svoje ženske organizacije za eno postojanko močnejše. »Mostec« je namenjen vsem našim strokovnim in izobraževalnim organizacijam za izlete in prireditve. Uverjeni smo, da bomo na tem prostoru še videli velike mase našega delavstva. Predaja »Mosteca« v svoje namene se bo vršila v kratkem ob priliki večje javne prireditve, ki jo organizacije pripravljajo. Agilni ženski organizaciji čestitamo na uspehu, ki pomeni za vse razredno delavstvo lepo pozitivno pridobitev. Zbirališče v osvežujoči naravi še imamo, sedaj na delo, da pridemo tudi do lastnega Delavskega doma.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je, kakor nam poročajo, otvoril na otoku Rabu na Jadranu zdravilišče za pljučna in žlezna obolenja, ki niso nalezljive nravi. Zdravilišče bode celo leto odprto. Če bi se delalo po receptu raznih Kranjskih purgarjev, Celjskih narodnjakarjev, Mariborskih nadebudnih obrtnikov itd. bi seveda delavec zastoj čakal, da bo zavarovanje vršilo tudi preventivno zdravljenje. —

Iz komisarjevega pašalika v Ljubljani.

Komisar na ljubljanskem mestnem magistratu g. dr. Viljem Krejči je izdal te dni enajst dekretov, s katerimi odpušča enajst uradnikov mestne občine, da si bomo med njimi definitivno in na sistemizirano mesta nameščeni. Kdo je gospodu komsarju to ukazal? Kakšen

M. Premirov. — Čulkovski.

Otroci mestnih nižin.

Aksinja, grda in razmršena, je v ekstazi pijanega veselja odskakovala s sedeža in se spuščala v ples, pri čemur se je uprla z rokama v boke in privzdigovala svoje suhe, tanke noge.

— Ah, ah! ah! ah! — je v zamaknjenju vzklikala, Griška Terjohin pa je stal ob strani, nemarno privzdigoval bedra, ploskal v dlani, ter prepeval z ubitim glasom:

»Oh, oh, ne daj boh
ljubit staro, ki je brez zob.«

Potem se je zagnal k utrujeni in zasopli Aksinji, objemal jo je in dušil in ji dihal v obraz smrdljivo sapo.

Ko se je umirila, je Aksinja sedla na postelj, pritegnila noge, podprla si obraz z rokama in s tenkim cvilečim glasom začela peti:

»Ah... vi prizanesite
mojim bolnim grudim,
ljubezni moje videti vam treba ni!
Vse sem že ljubila,
vse že pozabila,
al' enega pozabit' mi mogoče ni!«

ona na višini svoje sreče in da je od tod — s te višine — brezčutno gledala v nižavo, kjer so lazili ljudje in se klanjali njej, boginji sreče in lepote...

Tako se je toraj zvijala ta prokleta divja blaznost opijanjenja med temi stenami — gniliimi stenami, najsi je brlela motna luč bolehnega dneva, ali črna noč, oni so kot brezumni pirovali in jad njihovega pira se jim je kradel v mozeg in ga nasičeval s temno grozo in mučnim hrepenenjem.

In ko so zapili ves denar, ko so zapili vse, kar se je dalo zapiti, tedaj je Griška-tat izginil istotako nepričakovano kakor se je pojavil, a k tem, ki so ostali, se je pridružilo trpljenje.

Čevljar se je vlačil kot dolgočasna senca, spremljal je kašel s preklinjanjem, pljuval kri in grozil. Nevedé — komu. — Natalja je nepremično sedela ob peči in tiho trpela. Aksinja se je zibala v svojem kotu in prevzeta od pijanostne vročice se je metala v smrtnem strahu, lučala je v steno vse, kar ji je prišlo pod roke, kričala in tresla se od groze, pred pošastnimi prikaznimi otrovanimi možgan.

Ko je čevljar zopet dobil steklenico žganja, se mu je lice zjasnilo in počasi

in varčno je srebral dragoceno vlogo. Odmeril je vsakemu malo, pil sam in pri tem precej glasno stokal.

Prišel je tudi Petja.

— Jaz bi se tudi rad malo odmočil, stric! — je spregovoril resno in proseče, kakor so govorili odrasli. — Glava me boli...

— No, — no, pa ga cukni pasji sin! je prizanesljivo odgovarjal Goršanin, natočil v čašico malo strupa, pa ga dal Petjku.

Ta je izpil hrknul in otrl usta z rokavom.

In zopet je zlezal pod posteljo, zvil se v klopčič in obješal z roko tresočega se zajčka, mu je nekaj šepetal, najbrže pravljico o drugačnem, čudovitem svetu, v katerem je bival v trenutkih opijanjenja.

IV.

Nekega prazničnega, zimskega dne se je Aksinja vrnila z gostom — tenkim, brezbrkim, komaj doraslim mladim, oblečenim v še precej čedno vrhnjo suknjo. V bledem licu mladiča so mrzlično gorele velike oči, a usta z nedolžnonapetimi ustnicami so se mu včasih raztegnila v negotov smehlaj.

Vrgel je suknjo raz sebe in ostal v

ugled si je pridobil s tem korakom, če je izvršil te odpuste iz političnega razloga? Ali je prejšnji občinski svet preveč pardoniral intrige? Najbolj značilno je pa, da sta odpuščena mestni živinozdravnik in uradnik socialnopolitičnega oddelka takoj sicer oba, vendar pa ukazuje gospod komisar živinozdravniku, da ostane toliko časa v službi, da dobi drugega živinozdravnika. Značilen je že tak dekret sam na sebi, še bolj značilno je pa dejstvo, da je gospodu komisarju pri srcu živina, prašiči in konji, ne pa bedno delavsko prebivalstvo in mestna siromašna deca.

Bernot govori resnico! Ko je po zadnjih občinskih volitvah v Krškem, demokratično časopisje »Narod« in »Jutro« svoj poraz napram klerikalcem opravičilo s tem, da so v Krškem pri volitvah zmagali klerikalci s pomočjo socialistov in komunistov, se je Bernot v »Napreju« odrezal tako-le: Socialistov v Krškem sploh ni, komunisti so pa postali »Orjunaši«. Bravo, g. Bernot, povedali ste enkrat resnico. Dragoceno priznanje. Mi smo namreč že dolgo vedeli, da v Krškem socialistov ni, ker pa mi nimamo monopola na načelo javnosti, nismo tega prej povedali. — Gad iz Črne.

Podružnica kulturne telovadne izobraževalne zveze Svobode v Šiški je ustanovila dramatično šolo, ki bo gojila dramatično umetnost. Vsled tega se vabijo vsi, ki želijo sodelovati, oziroma pohajati v šolo, naj se priklase dne 2. avgusta 1924 v Zadržnem domu ob 8. uri zvečer. Vse tozadevne informacije se dobe v prodajalni konsumnega društva za Sp. Šiško.

Surovina. Nedavno smo čitali v časopisih sledeče sodno poročilo iz sodne dvorane: Pred okrajnim sodiščem v Ljubljani se je zagovarjal poslovodja tovarne Šinkovec v Grosupljem, ker je oklofutal delavca, ki je hotel zapustiti delo in je zato zahteval delavsko knjižico. Mesto knjižice, je posuroveli, sicer pa za kapitalistične izkoriščevalce jako uporabni poslovodja delavca — oklofutal in osuval. Sodišče je prisodilo surovini 48 ur zapora, izpremenilo pa mu kazni z ozirom na visoki socialni položaj in najbrže z ozirom na izredno nabrazbo v denarno globo. — Tako sodi meščansko sodišče. Vprašamo pa, kako pa more sploh ostali v tovarni taka surovina? Na to vprašanje odgovarjamo: Zato, ker v obratu ni organizacije, ker se delavci ne zavedajo, da so oni tudi ljudje in da bi morala biti stavka celokupnega zaposlenega delavstva edin odgovor na tako surovo postopanje tamonjega obratovodje. V organizacijo, pa bo skoro minulo veselje in pogum, pretepavati in brcati izdelanega, pa tako slabo plačanega delavca. Delavci se morajo zavedati, da se nahaja v Sloveniji še precej takih poslovodij in obratovodij.

Zagorski zvononi za začeli zvoniti. Celjski sodrugi so imeli v nedeljo, dne 12. julija lepo in veselo zabavo. Plemeniti gospod Zagorski so spoznali, da se bliža čas novih državnozbornih volitev. Oni ne verjamejo več, da bi g.

ruski srajci, zapeti na levi strani vratu in prepasani s širokim usnjatim pasom. — Ali ščurke mraziš! Da bi te vrag! — je kričnil gost, ki se je od mraza stiskal v nezakurjeni sobi.

— Da, da, takoj golobček! Počakaj. Zakurimo, pa bo toplo, ležemo, pa bo še topleje, — je mrmrala Aksinja.

Njo je tresla drobna, trdovratna mrzlina in z otrplimi prsti je s težavo suvala v peč.

Drva je ukradla mimogredé, ko sta šla po obrežni ulici in s sopihanjem in stokanjem jih je vlekla, skrite pod ruto. Kmalu je v preluknjani železni pečici s prasketanjem in sikanjem zaplesal veseli plamen.

Iz nemirnih, poskakujočih lestenčkov stkan pramen luči je legel na umazana tla.

Postalo je toplejše in nekako prijaznejše. Nekaj živega, zgovornega in glasnega je vdrlo sem — v te mračne stene, in začelo brezskrben ples, oponašajoč in smejoč se.

— A no, daj kako čepinjo, reče fantin in izvleče steklenico iz suknjinega žepa.

Aksinji se je obraz razjasnil, zavrtela se je ter med ljubeznivim govori-

Pašić mogli drugače rešiti krizo. Že pri zadnjih volitvah so se potrudili in so bili pripravljeni, žrtvovati se za narodnega poslanca, pa so imeli s kandidatno listo smolo. Zaradi tega se hočejo plemeniti gospod letos malo boljše pobrigati. Začeli so v Celju svojo politično karijero. Prišli so sami in so po mestu vsakomur, ki se je hotel seznaniti z njim, njegovim programom in pravilnikom, podelili po en izvod. Veliki rudeči lepaki so se po mestu pojavili in vabili delovno ljudstvo na javen shod, ki se je tudi vršil pri zelenem travniku. Gospod Zagorski je na svojem celjskem agitacijskem potovanju najbrže zvedel, da v Celju ne bo uspel, vsled tega je zbolel in poslal svojega zastopnika v osebi železničarja Vabiča, ki ga naj na javnem shodu zastopa. Gospod Vabič pa ni znal mnogo povedati, on je samo vprašal, če je kdo na zborovanju, ki bi bil pripravljen biti kandidat gospoda Zagorskega. Ker se ni nihče javil, je s. Koren podal na naslov Zagorskega posebno lekcijo, ter mu želel, da kmalu ozdravi in ostane lepo doma v Mariboru. Če pa se mu tako dopade poslanška karijera, pa se naj pridruži tej ali oni že obstoječi stranki. Če bodo pristali ali vodstvo stranke spoznali, da je za poslanca sposoben, ga bodo najbrže tudi kandidirali.

čenjem pripravila mizo za gostijo. Sukala se je kot prijazna gospodinja. Na mizi se je pojavila suha riba, krajec kruha, sol in skodelica za čaj z odbitim ročem.

Sedla sta, pila, ter začutila v sebi toploto. Postalo je prijetno, mirno in veselo. Vse se je spremenilo. Črne stene so se odmaknile v daljavo, strop je izginil in pred njima je ležalo svobodno prostranstvo. In vsa mračnost, zadušljivost in otopelost je izginila, in ostal je samo — lesketajoči ogenj. — Ogenj je plesal igravo in brezskrbno in v njegovem neutrudnem, živem trepetanju se je zdelo, da se skriva nekdo, ki se posmehuje hinavsko in predrzno, kot razuzdanec, kot ženij življenja, ter se zmagonosno grohoče, proglašajoč radost, proglašajoč srečo.

In vse, kar ju je obkrožalo, je skrivnostno in čudovito trepetalo in šuštel, govorilo in ju razumelo, ter se jima smehljalo.

In zdelo se jima je, — da ste se njih duši zliili v eno, in vse to čisto, svetlo in večno, kar je boječe dremalo na dnu njih src, je zdaj vzplavalo na vrh in jih objema in vznemirja, privlači in poljublja ter tiho — tiho plače...

Invalidi čakajo...

Deset let po vojni invalidi še vedno čakajo, da jim bo dala jugoslovanska buržazija pošten invalidski zakon.

Gospodarstvo.

Ustanovitev banke strokovnih organizacij v Nemčiji. 31. maja se je vršil ustanovni občni zbor delavske banke, ki se je ustanovila z glavnico 750.000 zlatih mark. Banko so ustanovili z ozirom na to, da je nujno potrebno, da se strokovne organizacije osvobodijo finančnih vezi s privatnimi bankami, katerim so doslej zaupali denarje strokovnih organizacij. Spoznali so, da je vendar boljše, dajati dobičke, ki so jih doslej imele privatne banke od denarjev strokovnih organizacij, raje lastnim zavodom. Važna pa je tudi okolnost, da bo na ta način delavska banka sama odločala o nalaganju denarja strokovnih organizacij in ne bo več pustila, da bi se tudi ti denarji uporabljali v privatno-kapitalistične svrhe. Pri ustanovitvi te banke so udeležene vse v splošni nemški zvezi strokovnih organizacij včlanjene organizacije in večina organizacij, ki so priključene zvezi nameščenskih organizacij (Afa Bund). — Vse te organizacije bodo nalagale svoje denarje v tej banki in čim točneje bodo izpolnjevale organizacije to svojo obveznost, tem večja bo finančna moč te banke, obenem pa bo tudi tem večja moč delavskega razreda. — Zanimivo je, kako so tudi v Nemški Avstriji ustanovili svojo banko. Delavsko banko so ustanovili na Dunaju leta 1923. Od vsega kapitala so vplačale strokovne organizacije 40%, zadržne organizacije 40%, socialno - demokratična stranka 10% in 10% kreditni zavodi. Vloge so znašale v marcu 1924 že okoli 50 milijard avstrijskih kron, ki so zvečina last strokovnih organizacij, kredit pri banki pa črpajo v prvi vrsti zadržne organizacije. Baje je velenakupna družba na Dunaju povsem neodvisna od tujega kapitala. Banka je dala tudi kredite za gradnjo delavskih domov na razpolago. Pa tudi na Dunaju ne nosijo zvoncev in dudelsaka Bernoti in kaki Leskoški.

Razvoj nemških konzumnih društev. Letno poročilo osrednje zveze konzumnih društev navaja, da je bilo v letu 1923 včlanjenih v zvezi 1275 konzumnih združenj, ki so imele 8496 prodajalen. Število družin, ki so bile člani konzumnih združenj je znašalo 3.571.286. V konzumnih združenjih je bilo zaposlenih 44.508 nastavljenec. Kakor vidimo, so zadržno gibanje tudi v Nemčiji najlepše razvijajo. Razume se, da tam ne poznajo Brnotovih traparij, Leskoških oslarij in hudobij. V Nemčiji grade konzumne organizacije, pri nas pa se kreature drznejo rušiti to, kar se je ustvarilo s težkim in dolgoletnim delom. —

Kedaj bo nagnal proletariat Bernota in Leskoška?

Žetveni izgledi. Poljedelski institut v Rimu poroča, da bo letošnja žetev slabša kot je bila lani. Znano je, da bo žetev v Rusiji letos izredno slaba. Cenitve glede žetve napovedujejo tudi za severno Ameriko, da bo tam letošnja žetev slabša in sicer tako v Kanadi, kakor tudi v Združenih ameriških državah. V Kanadi je bilo letos vreme neugodno za žito, v Združenih ameriških državah pa je površina posejane zemlje letos izdatno manjša kot lani. Pač pa pravi poročilo, da bo žetev v Belgiji, podonavskih državah in na Balkanu boljše kot je bila lani. V Indiji in Španiji pa bo žetev tudi slaba.

Žitni špekulanti. V zadnjih dneh je nenadoma porasla v Banatu cena letošnjemu pridelku. Cene so poskočile skoro za en dinar pri kilogramu pšenice. Pravijo, da so se pojavili v Banatu inozemski kupci, ki plačujejo za pšenico vsako ceno. Seveda, pri nas se vlada za take stvari ne zanima. Kaj briga njo, če bo vsled podražitve ostala marsikatera delavska družina brez kruha in če bodo stradali delavski otroci. V žitni trgovini vlada popolna svoboda, ki ustvarja splošno anarhijo. Žrtev te anarhije bodo delavske družine, račun za špekulacije bo plačal zopet delavec.

Nedosegljivi lek proti revmatizmu. V Beogradu v Kosovski ulici 43 je otvoril dr. Rahlejev kemično - bakteriološki laboratorij, kjer izdeluje svoj znameniti lek Radio-Balsamica proti revmatizmu vseh vrst. Lek dr. Rahlejeva je priznan ne samo v naši državi, temveč tudi v inostranstvu kot najbolje sredstvo proti revmatizmu vseh vrst. Radio Balsamica je sestavljena po povsem novih načelih in je absolutno neškodljiva za srce. Pri zdravljenju deluje vrlo hitro in ne pušča nobenih sledi ne na koži ne v organizmu. Bolniki, ki so se zdravili po raznih kopališčih, so ozdravljeni z dvema do tremi stekleničicami tega čudotvornega leka.

Sporočamo p. n. občinstvu, da se je Občalnica v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 5 preselila v nove prostore palače Vzaajemne posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7. Ob tej priliki se zahvaljuje vsem njenim odjemalcem za naklonjenost ter jih zajedno vabi, da si ogledajo njeno veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga v novih prostorih zagotavljajoč jih najcenejše in najsolidnejše postrežbe.

Iz stranke.

Šoštanj. V nedeljo 3. avgusta 1924 se bo vršil javen volilni shod. Pričetek točno ob 10. uri v prostorih hotela Jugoslavije. Sodrugi in somišljeniki, udeležite se shoda v polnem številu!

REORGANIZACIJA STRANKINEGA TAJNIŠTVA.

Zadnje čase je delo v našem pokrajinskem tajništvu precej zaostalo vsled preselitve iz Celja v Ljubljano. Zato naj nam sodrugi oprostite, če kak dopis ni bil pravočasno rešen, ali če se je celo kateri pri preselitvi založil.

Pisarna strankinega tajništva je sedaj preurejena in spopolnjena tako, da bo na vse dopise točno in izčrpno odgovarjala. Organizacije in sodrugi, ki žele kakih pojasnil glede organizacijskih zadev, glede časopisa ali glede kakih druge politične zadeve, naj sporoče na naslov našega tajništva, ki bo vsako zadevo hitro in točno rešilo.

Pokrajinsko tajništvo SSJ, Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2.

Na vse organizacije, ki so zahtevale znamke, smo jih razposlali.

Tistim, ki jih niso prejele toliko, kolikor so jih zahtevale, takoj odpošljemo, kakor hitro jih prejmemo.

Opozarjamo pa vse krajevne organizacije, naj vrše točno svoje dolžnosti do pokrajinske organizacije, da bo mogla tudi ta vršiti vse dolžnosti napram centrali.

Stanje vplačanih prispevkov.

V eni prihodnjih številkih bomo priobčili seznam vplačanih prispevkov po posameznih organizacijah.

Tem potom opozarjamo tiste organizacije, ki so z obračuni v zastanku, da se požurijo, da ne bodo v začudenje svojih članov, manjkale na listi.

Intervencije, pravna zastopstva.

Posamezni sodrugi se obračajo direktno na pokrajinsko tajništvo v raznih zadevah političnega značaja.

Opozarjamo vse sodrugi, naj pošiljajo vse dopise, tikajoč se intervencij ali pravnega zastopstva, le s posredovanjem svoje krajevne politične organizacije. Tudi v tem oziru moramo napraviti končno veljavno red.

IZ UPRAVE.

Uspeh vsakega dela je odvisen v prvi vrsti od točnosti in reda v poslovanju. Tega se uprava v polni meri zaveda. Ni pa mogoče upeljati točnosti in reda v poslovanje brez sodelovanja vseh zaupnikov in funkcionarjev stranke širom Slovenije.

Da izpopolnimo aparat, da vsestransko razširimo naš tisk, pozivamo vse ss. zaupnike, da nam priskočijo na pomoč.

Če hočemo imeti mrežo preko vse Slovenije, moramo imeti vsaj v vsakem večjem industrijskem kraju zaupnika, ki bo skrbel specielno samo za upravo lista.

Ti bodo morali skrbeti za točno razpošiljanje lista, za pridobivanje novih naročnikov, sprejemati pritožbe in reklamacije s strani naročnikov in gledati končno na točno plačevanje naročnine.

Kakor hitro bomo izvršili to nalogo, bo zagotovljen našemu delu velik uspeh.

Sodrugi zaupnike, ki bi bili pripravljeni prevzeti to delo, prosimo, da javijo svoj naslov upravi lista, da dobe o stvari točnih pojasnil.

Zadnji dogodki so pokazali kakšno močno orožje ima v rokah tisti, ki razpolaga z dobro razširjenim tiskom. Po cel teden je tolklo meščansko časopisje ter prikazovalo dogodke tako, da je bilo delavstvu v škodo. Te napade smo v našem listu le težko odbijali, ker smo

pojasnili stvar šele po enem tednu, ko je bilo že vse javno mnenje nahujskano proti delavcem. Premišljajmo, sodrugi, kako bi se to stanje zboljšalo. Pridobivajmo naročnikov, zbirajmo za tiskovni sklad, da zboljšamo in razširimo naš list ter pospešimo, da bo prišel čimprej večkrat na teden izhajati.

Na delo, sodrugi!

U. D. R.

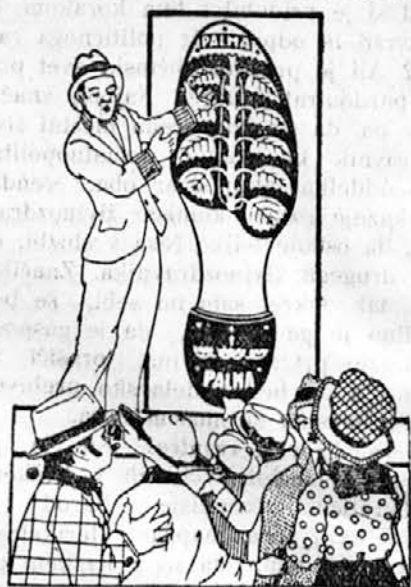
Vsem izvršujočim članom v vednost. Vežbe so vsak ponedeljek, kakor do sedaj ter opozarjam vse člane, da se imajo vežb točno udeleževati, istotako izletov, oziroma taborenj, katere prireja edinica. Odslej naprej se bom točno ravnal po § 21 pravilnika.

Nadalje opozarjam vse izvršujoče, kakor tudi podporne člane, da poravnajo svoje prispevke. Edinični blagajnik posluje vsako soboto od 1/2 6—7 ure popoldne v društveni sobi, Selenburgova ul. 6./II. — Živel! Kapetan.

Razno.

Kako se mesto oprosti svojih dolgov. V nemškem mestu Pulsitzu so hoteli lansko leto napraviti elektrarno ter so kupili v to svrhu parno turbino in dva kotla. Nekaj časa so premišljevali, koliko bo stroškov za zgradbo, ko pa se jim jih je zdelo preveč, so opustili načrt in stroje prodali. Dobili so dobička 95 milijonov mark. Tako se je mesto oprostil svojih dolgov in ni mu več treba misliti, da bi se najelo posojilo za elektrarno. Mesto Brilon na Westfalskem je prodalo del svojih gozdov za 195 milijonov mark in s to svoto plačalo vse svoje dolgove, pa še ostalo je precej denarja.

Vrednost denarja. Za 100 dinarjev se plača: 1.17 dolarja, 6.42 švicarskih frankov, 5.4 šilingov, 83.000 avstrijskih kron, 40 čeških kron, 27.34 lir in 22.75 francoskih frankov.

Palma podplati in podpetniki so najboljši.

Izdajatelj:
Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.
Odgovorni urednik:
France Vidmar.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Tone Malgaj

pleskar za stavbe in pohištvo, sobo- in črkoslikar, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

DELAVNICA: Kolodvorska ulica št. 6 in Celovška cesta št. 121.

Naročila se sprejemajo v Kolodvorski ulici 6.

Našim rodbinam priporočamo
NAŠO DOMAČO izvrstno
kollnsko cikorijsko.

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37—38, telefon št. 324. Ustanovljena leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Nabirajte naročnike!

Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & CIE.
družba z o. z., Ljubljana. Pisarna Emonska cesta št. 8. Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča. Telefon interurban št. 313 in 249. Brzojavi: Derenda. Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblečil, ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krojih — Konkurenčne cene. Zanesljivi in provovrstni delavci dobe delo profi kavciji tudi na dom.

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov r. z. z o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4. Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Štampilje

iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridelatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunanji po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: in : »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Cognak Medicinal
Liquor, triple séc
slivovka, brinjevec,
tropinovec, rum i. t. d.
po najnižjih dnevnih cenah
„ALKO“
veletrgovina žganja, družba
z o. z.
LJUBLJANA - KOLIZEJ

Zahtevajte povsod
vse vrste šolske
zvezke v korist
slepim.

Izdelava in razpošilja najceneje
Anton Janežič
papirna industrija in
knjigoveznica
Ljubljana, Florjanska ul.

Strokovno izučena specialista za
črkoslikarstvo
Pristou & Bricelj, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 1. — Selenburgova ulica št. 6.
Telefon 908. — Ustanovljeno 1903.
Priporočata se za vsa v njih stroko spadajoča dela. — Specialiteta: steklene napisne firme.

ZASTONJ

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovnostiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Jugometalija

r. z. z o. z.
splošna kovinska
industrija
Ljubljana, Kolodvorska ulica 18
Telefon št. 729.

Veletrgovina usnja brata Moskovič, Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah.
Ustanovljeno leta 1888.

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

Gaspari & Fanninger, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Zahtevajte povsod „JADRAN“

terpentinovo čisto za čevlje, ker je najboljši.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadrano« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.